

Зміст

ПЕРЕДМОВА	8
Розділ I. ҐРУНТОЗНАВСТВО ЯК ПРИРОДНИЧА НАУКА	10
1.1. Предмет і зміст ґрунтознавства. Зв'язок його з іншими науками	10
1.2. Історія виникнення і розвитку ґрунтознавства.....	11
Питання для самоперевірки	17
Розділ II. ҐРУНТ ЯК ПРИРОДНЕ ТІЛО	18
2.1. Поняття про ґрунт та його функції	18
2.2. Походження і розвиток ґрунту.....	21
2.2.1. Загальна схема ґрунтоутворення	21
2.2.2. Чинники та умови ґрунтоутворення	25
2.2.3. Типи ґрунтоутворних процесів	31
Питання для самоперевірки	36
Розділ III. БУДОВА ҐРУНТУ	38
3.1. Фазова будова ґрунту	38
3.2. Генетико-морфологічна будова ґрунту	41
Питання для самоперевірки	46
Розділ IV. СКЛАД І КОМПОНЕНТИ ҐРУНТУ	47
4.1. Мінералогічний склад ґрунту	47
4.2. Гранулометричний склад ґрунту	48
4.2.1. Поняття про гранулометричний склад ґрунту	48
4.2.2. Механічні елементи ґрунту, їх класифікація та властивості.....	49
4.2.3. Класифікація ґрунтів за гранулометричним складом.....	51
4.2.4. Значення гранулометричного складу ґрунту	51
4.3. Хімічний склад ґрунту	52
4.3.1. Особливості хімічного складу ґрунту	52
4.3.2. Вміст поживних елементів у ґрунтах і доступність їх рослинам	53
4.4. Органічна частина ґрунту.....	59
4.4.1. Суть органічної частини ґрунту та її склад	59
4.4.2. Джерела органічної речовини у ґрунті.....	60
4.4.3. Процеси перетворення органічних речовин у ґрунті.....	60
4.4.4. Склад і властивості гумусу	63
4.4.5. Груповий і фракційний склад гумусу	63
4.4.6. Екологічна роль гумусу	64
4.4.7. Баланс гумусу ґрунту і шляхи його регулювання	65
4.5. Колоїди ґрунту.....	66

4.5.1. Поняття про ґрунтові колоїди та їх будова	66
4.5.2. Класифікація ґрунтових колоїдів	68
Питання для самоперевірки	69
Розділ V. ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ	71
5.1. Вбирна здатність ґрунту.....	71
5.2. Реакція ґрунту	73
5.2.1. Поняття про реакцію ґрунту	73
5.2.2. Кислотність ґрунту	74
5.2.3. Лужність ґрунту	78
5.3. Буферність ґрунту.....	79
5.4. Фізичні властивості ґрунту.....	79
5.4.1. Загальні фізичні властивості ґрунту	79
5.4.2. Фізико-механічні властивості ґрунту	81
5.5. Структурність і структура ґрунту	84
5.5.1. Поняття про структурність і структуру ґрунту.....	84
5.5.2. Значення структури ґрунту	84
5.5.3. Умови утворення структури ґрунту	85
5.5.4. Втрати і відновлення структури ґрунту	86
5.6. Водні властивості та водний режим ґрунту	87
5.6.1. Ґрунтова вода та її значення	87
5.6.2. Форми і стан води у ґрунті	87
5.6.3. Водні властивості ґрунту.....	89
5.6.4. Водний баланс ґрунту	93
5.6.5. Водний режим ґрунту	94
5.6.6. Регулювання водного режиму ґрунту	96
5.7. Повітряні властивості та повітряний режим ґрунту.....	97
5.7.1. Значення і склад ґрунтового повітря	97
5.7.2. Повітряні властивості ґрунту	98
5.7.3. Повітряний режим ґрунту і його регулювання.....	99
5.8. Теплові властивості та тепловий режим ґрунту.....	100
5.8.1. Значення і джерела тепла у ґрунті	100
5.8.2. Теплові властивості ґрунту	101
5.8.3. Тепловий режим ґрунту	103
5.8.4. Регулювання теплового режиму ґрунту.....	104
5.9. Родючість ґрунту.....	105
5.9.1. Поняття про родючість ґрунту та її категорії.....	105
5.9.2. Показники родючості та окультуреності ґрунту.....	106
5.9.3. Оцінка родючості ґрунту.....	108
5.9.4. Моделювання родючості ґрунту	109
5.9.5. Прийоми відтворення і підвищення родючості ґрунту.....	113
Питання для самоперевірки	113

10.5.1.2. Природні умови і ґрунти Карпат.....	239
10.5.1.3. Природні умови і ґрунти Закарпаття.....	243
10.5.2. Використання та охорона ґрунтів зони.....	250
Питання для самоперевірки	252
10.6. Ґрунти Гірського Криму.....	253
10.6.1. Географічне розташування та умови ґрунтоутворення зони.....	253
10.6.2. Структура ґрунтового покриву зони.....	256
10.6.3. Генетико-морфологічна будова і властивості ґрунтів зони.....	257
10.6.4. Використання та охорона ґрунтів зони	265
Питання для самоперевірки	266
10.7. Техногенні ґрунти України.....	267
10.7.1. Особливості генезису та еволюції техногенних ґрунтів.....	267
10.7.2. Класифікація техногенних ґрунтів України	268
10.7.3. Генетико-морфологічна будова і властивості техногенних ґрунтів України.....	269
10.7.4. Використання та охорона техногенних ґрунтів.....	277
Питання для самоперевірки.....	278

Розділ XI. ЕРОЗІЯ ҐРУНТУ І ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ.....279

11.1. Поняття про ерозію ґрунту та її види.....	279
11.2. Чинники та умови виникнення і розвитку ерозійних процесів.....	281
11.3. Закономірності поширення еродованих ґрунтів на Україні.....	283
11.4. Шкода внаслідок ерозії ґрунтів	284
11.5. Еколого-економічна оцінка збитків унаслідок ерозії ґрунтів.....	287
11.6. Заходи боротьби з ерозією ґрунтів.....	288
Питання для самоперевірки.....	293

Розділ XII. АГРОВИРОБНИЧЕ ГРУПУВАННЯ ТА БОНІТУВАННЯ ҐРУНТІВ.....294

12.1. Поняття про агровиробниче групування ґрунтів.....	294
12.2. Бонітування ґрунтів	296
12.2.1. Поняття про бонітування ґрунтів і його завдання	296
12.2.2. Принципи і методика бонітування ґрунтів	297
12.2.3. Бонітети ґрунтів України	303
12.2.4. Економічна оцінка земель.....	312
12.2.5. Використання матеріалів бонітування ґрунтів.....	312
Питання для самоперевірки.....	313

Розділ XIII . ОХОРОНА ҐРУНТІВ.....315

13.1 Суть і завдання охорони ґрунтів	315
13.2. Передумови охорони ґрунтів	316
13.3. Охорона ґрунтів від ерозії	318
13.4. Охорона ґрунтів від переущільнення	318
13.5. Охорона ґрунтів від забруднення	319

13.5.1. Охорона ґрунтів від забруднення неорганічними відходами і викидами.....	319
13.5.2. Охорона ґрунтів від забруднення важкими металами.....	321
13.5.3. Охорона ґрунтів від забруднення радіоактивними речовинами.....	323
13.5.4. Охорона ґрунтів від забруднення екскрементами тварин.....	324
13.5.5. Охорона ґрунтів від засолення.....	325
13.5.6. Охорона ґрунтів від забруднення пестицидами.....	325
13.5.6. Охорона ґрунтів від забруднення мінеральними добривами.....	327
Питання для самоперевірки	328
Розділ XIV. МОНІТОРИНГ ҐРУНТІВ	330
14.1. Поняття, завдання і зміст моніторингу	330
14.2. Класифікація моніторингу ґрунтів за призначенням.....	332
14.3. Рівні моніторингу ґрунтів	333
Питання для самоперевірки	334
Розділ XV. МАТЕРІАЛИ ҐРУНТОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	335
15.1. Ґрунтові карти і картограми, їх види та призначення.....	335
15.2. Використання карт ґрунтів і картограм у сільськогосподарському виробництві.....	337
15.3. Використання матеріалів ґрунтових досліджень у землеустрої.....	337
15.4. Використання карт ґрунтів і картограм під час застосування добрив та вапнування ґрунтів.....	338
15.5. Використання карт ґрунтів і картограм у процесі розробки прийомів обробітку ґрунту.....	339
15.6. Використання матеріалів ґрунтових досліджень під час вибору ділянок під сади	339
Питання для самоперевірки	340
Короткий термінологічний словник	342
Предметний покажчик	363
Список рекомендованої літератури.....	368